

Warszawa, 09-03-2023 r.

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Marcin Wiącek

V.7108.29.2023.MC

Pan Aleksander Pociąg
Przewodniczący Komisji Praw
Człowieka, Praworządności i Petycji
Senat Rzeczypospolitej Polskiej
ePUAP

Wielce Szanowny Panie Przewodniczący!

W nawiązaniu do pisma z dnia 7 lutego 2023 r. (znak sprawy: BPS.DKS.KPCPP.0330.4.2023), działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627 ze zm.), uprzejmie przedstawiam Panu Przewodniczącemu stanowisko Rzecznika Praw Obywatelskich w przedmiocie petycji Naczelnej Rady Adwokackiej w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej dotyczącej przyjęcia projektu ustawy o szczególnych zasadach prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu pomocy prawnej (P10-65/22) oraz załączonego doń projektu ustawy.

Naczelna Rada Adwokacka w dniu 14 września 2022 r. złożyła do Senatu RP petycję w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej mającej na celu zmianę przepisów prawa, tj. przyjęcia ustawy o szczególnych zasadach prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu pomocy prawnej. Przewodniczący Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zwrócił się do Rzecznika Praw Obywatelskich z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie treści zawartych w petycji.

Na wstępie należy zaznaczyć, że petycja Naczelnej Rady Adwokackiej jest na etapie rozpoznawania przez Komisję Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, nie zostały jeszcze podjęte prace legislacyjne nad projektem ustawy o szczególnych zasadach prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu pomocy prawnej.

Jako organ stojący na straży konstytucyjnych praw i wolności obywatelskich, z dużym zadowoleniem przyjąłem do wiadomości inicjatywę Naczelnej Rady Adwokackiej mającą na celu uregulowanie kwestii związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej polegającej na świadczeniu pomocy prawnej.

Zasadniczy cel projektu ustawy jest niezwykle istotny z punktu widzenia zapewnienia odpowiednich standardów ochrony praw konsumenta. Niewątpliwie profesjonalna i rzetelna pomoc prawna zapewniana konsumentom wpisuje się w te standardy. Warto w tym miejscu dodać, że przedmiotowy projekt stanowi ważną inicjatywę zmierzającą do uregulowania w pewnym zakresie problemu, który Rzecznik Praw Obywatelskich sygnalizował, tj. braku odpowiedniej regulacji dotyczącej działalności firm odszkodowawczych, które świadczą usługi w zakresie dochodzenia roszczeń od ubezpieczycieli na rzecz poszkodowanych¹, a co (jak wynika z uzasadnienia projektu) miał na też względzie też projektodawca.

Zagwarantowanie odpowiednich usług prawnych jest ważne również z punktu widzenia obywateli prowadzących działalność gospodarczą lub zawodową. Mogłoby bowiem zapobiec negatywnym konsekwencjom w przypadkach niewłaściwie udzielanych porad prawnych.

Mając na względzie należytą ochronę praw i wolności podmiotów poszukujących pomocy prawnej i korzystających z takiej pomocy, podczas dalszych prac nad projektem należy jednak mieć na uwadze konsekwencje, jakie w wyniku wprowadzenia w życie projektowanych zmian mogą ponieść podmioty świadczące usługi prawne, które nie spełniają przesłanek wymaganych w projektowanej ustawie, a które działają na rynku usług prawnych. Powyższe nabiera szczególnego znaczenia w kontekście przewidzianego w projekcie ustawy niezbyt długiego okresu na

¹ Pismo do Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 listopada 2023 r., sygn. V.7108.126.2022.MC, https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/2022-11/Do_MS_firmy_odszkodowawcze_roszczenia_7.11.2022.pdf (dostęp: 09.03.2023 r.).

przygotowanie się zainteresowanych podmiotów do wykonania postanowień projektowanej ustawy.

Bez wątplenia w interesie obywateli jest uporządkowanie rynku pomocy prawnej w Polsce. Należy jednak zwrócić uwagę, że przedmiotowy projekt dotyczy niezwykle ważnej społecznie problematyki i może wpływać na funkcjonowanie i działalność szeregu podmiotów. Projekt wymaga szerokich konsultacji społecznych, aby poznać stanowisko instytucji i podmiotów, których rzeczony zmiany będą potencjalnie dotyczyły. Tym bardziej, że treść ww. projektu powiązana jest z treścią szeregu ustaw regulujących problematykę określoną w petycji i wprowadza w wielu z nich zmiany, tj. w: ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2019 r. poz. 1460, ze zm.); ustawie z dnia 6 czerwca 1997r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987 12399 oraz z 2019 r. poz. 150, 679, 1255 i 1694); ustawie z dnia z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1500, 1655 i 1798); ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2325); ustawie z dnia 6 marca 2018 r. o Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i Punkcie Informacji dla Przedsiębiorcy (Dz. U. 2019 r. poz. 1291,1495 i 1649).

Konieczne wydaje się ponadto zasięgnięcie opinii samych zainteresowanych obywateli, zarówno korzystających z pomocy prawnej, jak i świadczących ją na rynku usług prawnych.

Wyrażam nadzieję, że wskazane powyżej uwagi do petycji okażą się pomocne.

Z wyrazami szacunku

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/